

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenem ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po štiri prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrto leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrto leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižja cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gold. 50 kr., po štiri prejemani za četrto leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjskega 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Pravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Garibaldi in jugoslovanski vstanek.

Zares lepo se obnaša italijanski narod nasproti jugoslovanskemu vstanku. Posebno pa prvi mož njegov, stari boritelj za narodno svobodo in zedinjenje Italijanov, pošteni Garibaldi je uže pri več prilikah izrazil se za vstanek s tako odločnostjo, da je mnogo pripomogel, da so se italijanski prostovoljci napravili na bojišče vstašem pomagat, a doma so Italijani po raznih mestih ustanovili odbore, ki za Hercegovce darove nabirajo. Škoda le, da je Garibaldi uže star in hrom, drugače nij dvombe, da bi sam vstal in šel na boj proti Turkom, kar bi sigurno imelo še večji pomen.

Sodelavec milanskega časnika „Il Secolo“, nekov Narratone, je imel te dni pogovor s starim junakom in lepo je kar poročal o Garibaldijevem govorjenju: „Italijanski prostovoljci — rekel je stari pošteni general — naj si pred vsem prisvoje deželni jezik (v Hercegovini), kar je mladim možem lahka stvar; naj česté žene kakor svoje matere in sestre in naj bodo prizanašljivi nekaterim narodnim navadam, in naj bojujejo hrabro na strani tega naroda, katerega napredek se je zakasnil. Turško barbarstvo je zadrževalo izobraževanje uboze slovenskega naroda, kateri je tako nadarjen in krepek. Bodite preverjeni, da bode ta narod, kadar doseže svobodo, dobil tudi znanost in omiko evropsko.“

Kako lepo se odlikujejo te plemenite besede italijanskega rodoljuba, ki je res liberalen in hoče narodno svobodo za vse narode, ne le za svoj, — od besedij glasnikov onega naroda, ki ima same psovke na Jugoslovane pripravljene.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Kostajnice ima „Deutsche Zeitung“ od 23. novembra sledeči telegram, datiran 22. nov.: „Dva denes iz Novega prišla tržaška trgovca, s katerima sem denes opoludne govoril, poročata iz Prjedora, da je tam popolno brezvladje (anarhija). Od početka sta imela biti oba ta potnika izgnana, na telegrafično reklamacijo avstrijskega konzula v Banjaluki pak sta bila puščena. Imela sta 72.000 gold. kasirati, a nijsta mogla ni jednega krajcarja dobiti, ker Turki brezozirno vse kristijansko imetje odvezljó in uničujejo. Dve švadroni kavalrije pustošita zemljo kakor v sovražnikovej deželi. Umor in požiganje vlada, in če to še dva meseca traja, vzdignejo se vsi kristijanje v mestu Prjedoru in drugod. Velik strah vlada mej Turki pred Molinarijem in vstaškim vodjem Hubmajerjem. Pre-

ljugački most ima biti zopet popravljen, ali železniška uprava je odpustila vse delavce, ker nij mogoče pod turško vlado radno obiti. Vse vasi do Novega so požgane, prebivalcev nij nikjer videti.“ Tako telegram „Deutsche Zeitung“, kar zaradi varnosti ponavljamo.

Iz Ruščuka se „W. Tagbl.“ javlja, da je Turčija v Bulgariji pri Plodini in v Slivnu upor, ki je bil vzplamtil krvavo potlačila. — Turki strašno divjajo mej Bulgari, in baš to bode na spomlad vzdignilo potrpežljivi bulgarski narod.

Nekoliko o zdravstvenem razmerju pri vstaših. — Iz Črne gore piše v „Wiener medic. Wochenschrift“ jeden tistih zdravnikov, ki so bili tja poslani, da ranjenim vstašem zdravniško pomoč delé, mej drugim sledeče: „Mislim, da za zdaj ne bode treba več zdravnikov, ker je tudi nek dr. T. ponudil črnogorskemu knezu svoje zdravniške vednosti, ter deluje zdaj v Župi. Potem je bil pred nekoliko časa v Grahovem nek drug doktor, katerega so pa zdaj nekam drugam poslali. — Kar se razmer v Grahovem tiče, vam le povem, da so obupne. Ranjenci so žalostno preskrbljeni; in da se njih stanje vsaj nekoliko poboljša, morali smo dva mogoča sredstva upotrebiti, in še celó žugati smo morali, da gremo, če se naša zahtevanja ne izpolnejo. Zdaj imamo nad 40 ranjenih; in še zmirom drugi prihajajo, mej tem, ko zopet ozdravljeni odhajajo; menjava je neprenehljiva. Z največjim trdom smo komaj bolnico za silo naredili vsaj za najbolj teško ranjene; menj nevarno ranjeni so po privatnih hišah spravljani, kar nam naše delo še bolj teži. Večjih operacij smo še kaj malo imeli, ker se ljudje le teško odločijo in raji umrjé, nego da bi si dali na primer nogo odžagati. Največ dela nam daje izdiranje krogelj, obveze itd.; naša največja skrb pa so rane same. — Zanimivo je, kako dobro se največja poškodovanja prenašajo, poškodovanja, ki sicer navadno sè smrtjo končajo.

Tako smo uže več ranjencev zopet ozdravljene izpustili, ki so bili skozi prsa poprek prestreljeni. Ravno take čudeže smo opazovali pri poškodovanju po strelu v sklepah (najnevarnejša poškodovanja), posebno v rami in na nogi. In zgodilo se je uže večkrat, da so ljudje popolnem ozdravili, nedovolivši amputacijo, katero smo mi kot jedino rešitev pred gotovo smrtjo smatrali. Največji križ imamo s predsodki ranjencev zoper vsako racionalno-kirurško zdravljenje. — Vsak hoče biti sam najboljši zdravnik svoje rane, in ljudje zahtevajo včasih reči od nas, ki bi

nas do obupnosti spraviti mogle. — Tako se vadimo v potrpežljivosti, žrtvovalnosti in v zatajevanji samega sebe, tolažeči se, da se z najboljšim namenom za humanno reč ubijamo. — Kakor so zdravniške in administrativne razmere nestrpljive, ravno tako neprijetne so tudi naše osobne razmere. Stanovanja imamo taka, da nas niti pred dežjem ne varujejo, in primanjkuje nam še celó tacihi rečij, katere vsak kultivirani človek k največjim potrebščinam prišteva. — Jed je draga in slaba. — Jaz plačujem samo za jed na dan 1 gld. 20 kr.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. novembra.

V **državnem zboru** je predložil moravski narodni poslanec peticijo brnskih delavcev, ki zahtevajo: naj se tiskovni zakon v smislu svobode popravi, naj se zakon o združevanju v tem smislu preuredi in naj se uvede občna pravica glasanja namestu sedanjega volilnega reda.

V **Reichenbergu** je bil 21. t. m. prvi obrtniški shod. 1500 obrtnikov in industrijalcev se je udeležilo. Enoglasno so se izrekli proti vladi, češ, da avstrijske industrije nič ne podpira.

Ogerski zbor je z 265 glasovi proti 60 sprejel proračun.

Vrednotenje državne.

Slovanski listi se čudijo angleške politiki, ki naenkrat svetuje Avstriji, naj zasede ali okupira jugoslovansko bojišče. Prekasno je sedaj, pravijo. Avstrija naj zdaj samo pusti, da se narodi sami osvobodé. Intervencije so Avstrijo dozdaj drago stale. Leta 1854. je okupacija Moldave požrla skoro vse narodno posojilo, 250 milijonov, okupacija Holsteina 1864, pak nam je rodila Sadovo in nas stala Venecijo. Hrvatski listi pa bi bili za okupacijo. Sicer pa „Pol. Corr.“ dementira vse vesti o enaki ulogi Avstrije.

Ruski časniki dokazujejo, da se bode mir ohranil in da ne bode vojne.

Italijanski vojni proračun je tudi debel. Znaša 209 milijonov. Napravljaj se bode vojni material, zidali se bodo magazini in tvrdnjave.

Španjski nemirnež don Karlos je zbolel in leži v Durangu. Padel je baje s konja.

V **nemškem** državnem zboru je Richter rekel, da mora od francoskih milijard še 90 milijonov nekje na razpolaganje biti, in da so nemški ministri deficit nalašč naredili. Zakaj pač.

Iz severne **Amerike** se javlja, da so razmere sè Španijo tako rešene, da se nij bati kakove vojne.

Dopisi.

Iz Maribora 21. nov. [Izv. dop.]

Kratko vam je uže javljeno, kako je nemški agitator Frice Brandstetter naglo iz

vrhunca svoje sijajnosti padel. Zgodilo se je njemu, kakor mora zadeti vsacega, kateri v pretiranem življenji in lahko miselnem gospodarstvu zapravlja svoje premoženje. Naš mali Frice, mož, koji ima posebni talent, da slepari kratkovidni svet v političnem, kakor v gospodarskem oziru, je dejansko pokazal, kaj po njem toliko hvaljena politika vse zamore, in nij le samo sebe v sramoto pabil, nego tudi vse, ki so njemu na slovenskem Štajerju kot političnemu stebri na pomoč bili, ali njemu iz kratkovidnosti zaupali, v veliko izgnbo spravil. Na Dunaji, kakor tudi v Gradcu, v Celji in v Mariboru je imel on svoje somislne in zaštitnike, kateri se bodo zdaj podvzivali svojega Fricea ostentativno zatajiti. Včeraj so biteli odvčniki iz Maribora in drugih krajev v Celje k tamonjšnji c. kr. okrožnej sodnji, da v rudarskih knjigah zavarujejo svoje klijente, in v jednem dnevu je prišla svotica 600.000 gl. Friceovega dolga na površje! Govori se celo, da vsi dolгови znašajo na blizu 800.000 gld., in na tolike dolgove nema Brandstetter druga uložiti, kakor svoj rudnik pri Sevnici, ker imenje v Radvanji je bila lastnina njegove prve soproge in je last zdaj njenim otrokom. Vrednost rudnika znaša mogoče 30.000 gld., in vendar je bilo velikemu Friceu posojenih nanj celih 50.000 gld., in mu kasneje še na račun oddaje rude za tvornico Celjsko predplačano 20.000 gld. Znani vrhovni nadzornik našega rudarstva je ta rudnik sam pregledal, in ga baje jako visoko precenil. In Brandstetterju je mogoče bilo tudi nekoliko dunajskih židov in drugih osebnih prijateljev denarno prekaniti. Njegov somišljenik poslanec Seidl mu je nad 100.000 gld. v menjicah podpisal in izgubi zdaj vse svoje premoženje. Tako se tudi njemu plačuje vse sramotenje slovenskega naroda na slovenskem Štajerskem in nesramna špekulacija na politične blaznosti sedanje dobe. Brandstetterjeva denarna boleat se je že davno začela. On je imel sicer prvo ženo bogato, ali vendar na svojo osobo uže dolgova dosti, ko se je prvokrat za ljudskega poslanca vrnil. Gotovo je mislil po tem potu najlagje svoje dolgove poplačati, kar se mu pa nij posrečilo, ker njegova častilakomnost in zapravljalivost ga je če dalje v v večje dolgove spravila. Da se otme propasti, začel je terati neznano mu rudarstvo, poskušal je tudi svojo srečo na borzi, ali sreča mu nij prijateljica, zabredil je vedno globlje, padel je tedaj odrtnikom v roke, in dolгови so mu naraščali kakor snežena lavina, in denes vidimo katastrofo pred njim kakošne so le veliki sleparji vredni. Vitez nemškutarije bi se v svojej obupnosti rad bil ustrelil, pa mislil si je vendar v zadnjem trenutku, da ga vzvišena naloga veže, nas Slovence v državnej lesenjači zastopati in prizanesel je svojemu življenju. Sodniška preiskava tu in v Celji bode gotovo zanimive razmere razjasnila — in zopet se bode nam Slovincem zrak nekoliko stistil.

Iz Gradca 20. novembra [Izv. dop.] (Prusijanstvo nemških študentov.) Na tukajšnjem vseučilišču sta se letos dva komersa obhajala, mejnarodni in nemški. Prvi, mejnarodni se je obhajal 12. nov. Zbralo se je okolo sedem sto dijakov raznih

narodnostij — Slovencev, Hrvatov, Srbov, Nemcev, Lahov in Ogrov. Tudi profesorji in drugi gostje so se v velikem broji udeleževali. Redni del tega slovesnega večera se je veselo in jako redno izvrševal. Slovesni govor, ki je ta večer otvoril, je vsem nazočnim v veliko zadovoljnost tehtno poudarjal mejnarodne namene in posameznih narodov splošne zahteve. Na ta govor je zdajni g. rektor prav taktno in sploh vsem narodnostim zadostljivo odgovoril. Pevale so se dijaške pesni, v latinskem in nemškem jeziku, katere pa nijso, kakor lahko verjetno takega domačega veselja in pravega navdušenja v slovanskih srcih zbudile, kakor naši domači slovanski glasovi. Na to se je napajalo Njih. Veličanstvu našem cesarju na čast, in se mu koj brzojavno to naznanilo, za kar je Njih. Veličanstvo po c. kr. tukajšnjem namestništvu gorko hvalo izreklo. — Po dokončanem rednem delu je splošna veselica sledila. Stoprv zdaj so se vzbudili Slovenci, in naši bratje Srbi in Hrvati. Donele so krepke slovensko in slovanske pesni, odmevali jim pa zopet dobrobrani glasovi Lahov in Nemcev. Bilo je vse složno in veselo. Gorko prijateljstvo je raznih narodov sinove v svoje naročje združilo in vsem se je velika zadovoljnost brala na licu, ko smo zapustili dvorano, v katerej se je letos prvokrat prvi na tem vseučilišču ustvarjeni mejnarodni komers obhajal.

Ali kakor povsod, tako je tudi tukaj Nemec, nemški dijak sam svoj in hoče vedno nekaj posebnega imeti. Kakor znano, je tudi letos prenapeta nemška stran-ka hotela sama na svojo roko vseučilišni komers obhajati in druge narodnosti le kot goste nanj povabiti. Ker se jej pa nij posrečilo idejo „letos mejnarodni komers napraviti“ celo uničiti in se ona svojej časti na ljubo nij hotela tega komersa udeležiti, je napravila samo svoj „nemški“ komers in ga 15. nov. obhajala.

Na tem komersu se je prenapetim Nemcem res najlepša priložnost ponudila svoje misli in ideje v prusko državo segajoče brezobzirno izraziti. Bilo se je, kakor je navada, vsem drugim narodnostim v oči. Vsak govor je imel svoje posebno geslo. Tega jedro je bilo „deutsche Wissenschaft, deutscher Character“, kakor da bi znanost res bila nemška lastnina. Drugi je poudarjal namene, namere in delavne kroge „deutscher Burschen, deutscher Burschenschaften“, „Deutscher Burschsch“ ima po govorniku neizrekljivo veliko nalogo v Avstriji izvrševati. Ta govor je bil tako prusk, da je celo nemško društvo „Vandalija“, koja za mejnarodnim svrham in nameni teži, takoj po govoru dvorano zapustilo.

Drugi govornik je zopet velikodušno trdil, da nij človeka, ki bi mogel Nemca nazaj rinoti in mu o njegovem delovanju zapreke staviti, kajti Nemec uže ima jako dobro in trdno podlago. Ta podlaga so profesorji nemški. Djaki nemški stoje na plečih teh profesorjev, in če se bodo tako naprej jeden za drugim na pleče svojih prednikov vsi postavljali — povejte, kdo bo v moči Nemca izpodrinuti in se mu v zaviro staviti.

Tako je nastala velika živahnost in radost. Ali v tem veselju so nemški dijaki predaleč šli in preodkritosrčno svoj notranji prusko-nemški značaj pokazali. Peli so

namreč dijaki pri nekih mizah nemško pesen „Deutschland über alles“; ker je pa kakor znano, te pesni napev sličen napevu naše avstrijske himne, so dijaki od teh miz oddaljeni mislili, ta napev poslušajoč, da oni avstrijsko himno pojo in zaradi tega začeli sikati in zvižgati. Ako je resnica, da človek vinjen in veselja poln, najlažje in najbolj svoje notranje čute in misli izraža, tako so tudi pri tej priliki nemški dijaki celo svojo prusko-nemško idejo in mišljenje brez vsega tajeja brezobzirno in javno svetu razodeli. Avstrija, Avstrija!...

(Dunajskemu „Vaterlandu“ se iz Gradca brzojavlja 20. nov.: „Zavoljo škandalnih dogodkov — cesarska pesen je bila izsikana — na zadnjem nemško-nacionalnem študentovskem shodu imati policija in namestnija polno dela. Ur.)

Iz Zagreba 21. nov. [Izv. dop.] Naša politika praznuje denes svoje tihe večere. Sabora nij več županijskih skupščin tudi ne, političnih društev pa uže celo ne. Literarne novosti so pa tudi redke postale kakor božične muhe. Suhoparnost našega denšnjega političnega življenja zrcali se naj bolje v naših časopisih. Uvodni članki in celo dnevne novosti so brezsočne kakor lesnike. Na mesto politične sezone stopila je sezone društvenih zabav. V gledališču se čredijo opere in igrokazi pri sploh polnej hiši. Pri operah sodelujeta dva Slovence Grbec in Nolli. Grbec je uže več let pri naši operi, Nolli je pa upravitelja. Nolljev glas se sploh hvali. Njegov obseg je obširen, polnosti in jakosti se ne more nič prigovarjati, zlasti se mu pa priznava simpatičnost, razodevajoča se v zvonu njegovega glasa, kar je redko dar pevcev. Naše občinstvo je Nollija večkrat lepo odlikovalo, tako da more Nolli skoz zadovoljen biti z do sedanjim vspehom. Eno je pa vendar, kar se mu prigovarja, in to je, da v svojem kretanju še nij dosta spreten. — Druga naša zabavna društva, Kolo, telovadci, kazinaši, vatrogasi, in kar jih je še več, pripravljajo se vsa za zabave zimskih večerov. Monumentalna zgrada, ki jo je deželni glasbeni zavod za glasbeno šolo, in za javne koncerte in plesove zidati dalo, je ravnokar dogotovljena.

Naše vseučilišče se zmirom nij poteškoče prvega urejenja premagalo, pa jih tudi še tako hitro ne bo. Slušatelj ne manjka, pač pa profesorjev. Duh, ki vlada mej našimi vseučiliščniki je večinom starčevičjansk. To je denes pri naši vseučiliščini mladeži v modi. Izven njenih krogov se pač nobeden več za političnega „norca“ Starčevića ne briga. V našem javnem življenji nema Starčević nobenega vpliva in nobene važnosti, niti politične, niti socijalne niti znanstvene. On denes premleva tiste politično-socijalistične teorije, katere je zapadno-evropski razumni svet uže zdavnaj premagal in zavrgel, ali on si misli, za Hrvate so to vendar še nove stvari ter z njimi proroko igra.

Z novim letom dobimo, kakor je „Slov. Nar.“ uže povedal, nov političen dnevnik, organ saborske opozicije. Kavcijo bode brž ko ne conte Buratti oskrbel. Kako se bode novi list imenoval, in kako njegov urednik, to še nij znano. Govori se pa, da

ga bo dr. Folnegović uredoval. „Obzor“ bode dobil tedaj tekmeča.

Odkar se je vreme malo pozimilo, prihaja malo vestij iz bližnjega bosanskega bojišča. Turška vlada, zlasti pa turški mohamedanski graščaki, so že večkrat prišli pribeglo rajo nagovarjat, naj se vrne zopet nazaj v Bosno, da bi dokler je čas, poljske pridelke pospravila, da pod milim nebom ne segujijejo. Ali raja ne zaupa turškim obetarjem, in zato je turške ponude odbila. Samo iz Slavonije se je kakih 1000 pribeglih nazaj v Bosno vrnilo. Verjetnost v skorajšnjo akcijo zaveze treh cesarjev, zlasti Avstro-Ogerske, kot mandatarja te zaveze — verjetnost v to akcijo se pri nas splošno smatra da je.

Domače stvari.

— (Včerajšnji „Slovenski Narod“) je bil kljub največji pazljivosti, s katero ga glede šš. sedaj uredjemo, vendar zopet **konfisciran**. Zapečatili so: prvič članek, posnet in izveden iz srbskega Istoka; drugič kratek posnetek dubrovnškega dopisa, tiskanega v nekonfisciranem dunajskem „W. Tagbl.“; tretjič prestavo nekonfisciranega in v zaderskim „Narodnem listu“, ki pod istimi postavami izhaja, kakor mi, tiskanega oklica dalmatinskega podpornega odbora, katerega beremo denes tudi v hrvatskem „Obzoru“ in ga bodo gotovo tudi drugi avstrijsko-slovanski listi prinesli brez ovir; četrtič novico o germaniziranju na učiteljski v Ljubljani, in petič „iz Litije“ posnetek in citat iz nekonfisciranega dunajskega „Vaterlanda“, ki pod istimi zakoni izhaja, kakor mi.

— (Beseda v čitalnici ljubljanskej) na Preširnov spominbode 28. novembra. Slavnostni govor govori dr. Iv. Tavčar.

— (Sokolski večer) bode 4. decembra v čitalnični restavraciji. Ravnatelj večera sta gospoda Steinmeyer in Armič.

— (Občni zbor „Sokola“) bo 6. decembra na sv. Miklavža dan v društveni telovadnici ob 1/2 11. uri zjutraj.

— (Prof. Erjavcu) je zbrana večja družba mladih narodnjakov v Ljubljani telegrafično čestitala na njegovem imenovanju za profesorja na zagrebškem vseučilišču.

— (Slovensko gledališče.) Predstava Mosenthalove drame „Na Osojah“ je bila v vsakem obziru sijajna. Ne le one moči, katere smo že pred leti videli v tej igri razumno in krepko izpeljevati svoje naloge, tudi novi sodelavci so se bili z nekakim nenavadnim ognjem prišli svojega posla, in tako je bil zagotovljen splošen prospek. Glavna zasluga gre v prvej vrsti g. Kocelju in gospodičini Podkrajšekovej. Prvega krepka roka nij bila videti samo v celotnem soigranju vseh deležnikov, za kar mu gre kot vodji občno priznanje; on je razven tega s svojim Matijem tudi popolnem opravičil našo zadnjo trditev, da je to eno njegovih najboljših del. Edino v zadnjem dejanju je bil Matija malo nenaraven, kar pa ne gre samo na krivdo poetovo. Monika (gospodičina Podkrajšekova) je bila tako celotno dovršena, da smo imeli še malokedaj priliko, kaj enacega videti. Ne tako, a vendar hvalevredno je bilo igranje gospodičine Ledarjeve. Eno jej moramo

priporočiti, in to je: čut — čut — in zopet čut. Sicer pa jej priznavamo veliko pridnost. Gosp. Schmidt je bil bolehen in se je dal opravičiti. Nalogo svojo pak je igral z vajeno sigurnostjo, a vendar ne tako gorko, kakor je bilo pričakovati. Veselo smo bili iznenadeni s prvim nastopom gospodičine Vrtnikove (Micike); veselo pravimo, ker smo videli in sodili, da ima ta gospodičina pogum, veselje in razum za igranje, in v zvezi s to trojico se še nihče nij zastonj upiral na odra. Občinstvo je tudi burno pohvalilo ta prvi debut. Omeniti moramo pri tej priliki, da ima gospa Odijeva tudi delež pri pohvali, in sklepati smemo, da bode dramatična šola v rokah omenjene gospe sigurno jako uspešna.

— („Laibacher Tagblatt“) govori v predvčerajšnji številki o naših „spärrliche Leser“. Vsaj še enkrat toliko naročnikov imamo pa vendar, kakor bore „Tagblatt“. Kako torej reva na sonce hodiš, če imaš sneg na glavi?!

— (Mej direktorjem nemškega gledališča) g. Schwabejem in mej „Tagblatom“ se je nemško prijateljstvo skalilo. Rečeni list je v soboto prinesel neko zaslužen nepovoljno kritiko, direktor Schwabe pak, ki kritike prebiti ne more, je predvčerajšnjem izdal mogočen manifest na ljubljanske, v katerem jih na svojo stran proti „Tagblatu“ v zvezo vabi. Vojska je tu, ljuta kakor v Hercegovini! Sedaj pa prihaja „Tagblatt“ od 23. nov. in v odgovoru direktorja nemškega gledališča pred vsem ljubljanskim ljudstvom neumrljivo osmeši, ker namreč izza uredniških kulis pové in z akti dokaže, kako neumno se je Schwabe sam s svojim peresom hvalil in svojo ženo, češ, da je on „Meister“, kakoršnega nij naš oder videl „noch nie“, da je fleissiger Direktor itd. — Sedaj manjka, da še Schwabe o „Tagbl.“ kaj odkrije itd. cum gratia. Nazadnje pa pride nemško pomirjenje in mi bomo blagoslov dali, rekoč: Pack schlägt sich, Pack verträgt sich.

— (Stara ljubezen ne zadržavi.) Pri tukajšnji c. kr. okrajni sodnji je gospodičina Urbančičeva vložila zatožbo proti g. Zühreru, učitelju pri filharmoničnem društvu, zaradi razžaljenja časti. — G. Zührer je več kot tri leta obiskaval njeno družino, ter z lepo tožiteljico sklenil prijateljsko zvezo. Aprišel je čas — saj je na tem grešnem svetu vse minljivo — ko g. Zührer nij bil več njen prijatelj. Trosil je mej radovedni svet, da ga tožiteljica „z ljubeznijo preganja“, da je v njega presitno zaljubljen. — Filharmonično društvo vsled tega nij gospodičino Urbančičevo kot učenko g. Zührerja v društvo sprejeti hotelo. — Razen tega je g. Zührer tudi enega vodjo ljubljanske policije naprosil, tožiteljico na mestni urad povabiti in posvariti. To se zgodi, in še neka mala netaktnost se primeri. — To je dejanje razžaljenja. Tožiteljica se je v torek sama pred sodnijo zastopala; vsede malo objokanih oči na prostor, kjer navadno c. kr. državno-pravdniški funkcionar svoje trde in neusmiljene nasvete stavlja, ter ima pri roki precejšnjo število pisem s pomenljivimi markami po 3 kr. — Lepšega in romantičnejšega tožitelja pri c. kr. okrajni sodnji še nij bilo videti. Zatoženca zastopa advokat g. Brolih, kateri ima pred seboj tudi cel fascikel pisem, gotovo ljubezni pol-

nih. Poklicano je bilo nič manj kot 23 prič; mej tem mati tožiteljice, dalje gospa Stalie, gg. velikaši ustavoverne stranke: Mahr, Perona, dr. Keesbacher, dr. Steiner, Terpin, Tverdi, Kanton, Bartolo itd. Tadi poslušalec je eno številce. Sodnik g. Čuček prebere tožbo in opominja stranki, ali se hočeti mirno pogoditi. Tožiteljica je pripravljena, ali le pod tem pogojem odstopiti od zatožbe, če jej g. Zührer obljubi, pri miru pustiti jo, njenega imena nič več zaljivo imenovati in ne govoriti, da ga ona z ljubeznijo preganja. Advokat Brolih: Tega v imenu g. Zührerja ne morem obljubiti, ker s tem bi priznal, da je g. Zührer kedaj gospodičino že razžalil, ali to tajim. Gosp. Zührer bo vesel, če ga vi, gospodičina, pri miru pustite; on je poštenjak. Slednjič odpove gospodičina tožiteljica od zatožbe in le ša zahteva, da g. Zührer nje ime izbrise iz tistega venca, ki so mu ga dale gospodične filharmoničnega društva. — Stroške obravnave zagovornika Zührerjevega obljubi rada plačati, in bi jej jako žal bilo, ko bi morda g. Zührer to plačati moral. — Tožiteljica, njena mati in gospa Stalie še v laškem jeziku g. Čučku vse dejanje hočejo razkladati, on jih odhajajoče do vrat spremlja, in tudi mnoge odlične priče odhajajo, skoro nezadovoljne, da jim nij bilo treba pričati v tem ljubeznivem trač-procesu slavnega filharmoničnega društva.

— (Iz Sodražice) se nam piše: Tukajšnji posestnik Vencelj je vsadil na njivi fižol; na enej bilji je zraslo 136 strokov, kateri štejejo čez 800 zrn fižola. Imenovani ima spravljeno ono biljo, ter rad vsacemu radovednemu pokaže ta „čudež“.

— (Hrvatska knjiga.) Slovencem, vzlasti mladini, ki se hoče dobro naučiti tako potrebnega hrvatsko-srbskega jezika, priporočamo uprav izšlo knjigo „Hrvatska stilistika“, spisal Janko Tomić. U Zagrebu, tiskom Dragutina Albrechta. Knjiga je 501 strani debela in izvrstna. Velja 2 gld. Mora se dobiti tudi pri uredništvu „Slovenskega Naroda“, kateremu je založnik poslal 10 eksemplarov na razpečanje.

— („Srbadija“) izvrstni srbski ilustrirani list, ki izhaja na Dunaji (Wien III. Ungargasse Nro. 2) in velja 3 gld. na pol leta, prinaša v zadnji številki izvrstne slike iz Hercegovine. Tudi tekst je zanimiv.

Javna zahvala.

Slavni odbor „Narodne šole“ se je uže zopet spomnil naših ubogih šolskih otrok ter jim poslal raznega šolskega blaga v vrednosti šestih forintov. Za ta blagi dar se podpisani v imenu obdarovanih najiskrenejše zahvaljuje, ter omenjeni zavod vsem kraj. šol. svetom v podporo priporoča.

Krajni šolski svet v Planini,
22. novembra 1875.

Jul. Mayer, predsednik.

Loterijske srečke.

V Trstu 20. nov.: 82. 79. 83. 64. 63.

Podučiteljska služba

na narodnej šoli v **Vojniku** se služnino 480 gold., oziroma 400 gold. in prostim stanovanjem se razpisuje.

Prositelji imajo prošnje do **15. decembra t. l.** vposlati krajnemu šolskemu svetovalstvu v Vojniku (Hohenegg).

Okrajni šolski svet Celjski,

12. novembra 1875.

(398—2)

Predsednik: **Maas** l. r.

Stiskalne preše

(Hochdruckpressen),

pečatnike in štamplije

se in brez samo barvanja priporoča za c. kr. urad-
nije, župnije in druge pisarne

Karel Novatin,

kovinski in kamenjski vrežovalec,
Gradee, Herrengasse 10.

(410—1)

Kje

se kupuje dobro in po ceni?

v

M. Neumann-ovej

zalogi moške obleke

v Ljubljani v Lukman-ovej hiši.

Kožuh za potovanje . gl. 45

Guba iz lodna za po-

tovanje s kapuco . " 16

Ponočna suknja . " 12

Zimska suknja . " 20

Suknja za lov . " 8

Zimske hlače . " 7

Ravno tam

največja izbira

jopie za gospe

od 5 do 20. gold.

(399—5)

M. Neumann.

Zunanja naročila se proti povzetku
točno izvrše; ne pristujejo zamenja
se brez ugovora.

Dunajska borza 24. novembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih .	69	gl.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru .	73		70	
1860 drž. posojilo .	110		90	
Akcije narodne banke .	925		—	
Kreditne akcije .	196		10	
London .	113		30	
Napol. .	9		12	
C. k. cekini .	5		37 1/2	
Srebro .	104		80	

41.700

denarnih dobitkov

v znesku

7 milijonov 663.860 mark

obseza uže 269krat na novo začeta in od
države garantirana Hamburgska denarna lote-
rija. Glavni dobitki iznaša **375.000** mark,
na dalje dobitki: **250.000, 125.000,**
80.000, 60.000, 50.000, 40.000,
36.000, 30.000 itd. itd. reichsmark.
Vsi dobitki se v teku nekaj mesecev v 7 od-
delkih zžrebajo in takoj izplačujejo. Za po-
slane novce ali pa proti poštnemu povzetku
razpošiljamo:

Cele original srečke po av. velj. gl. **3.30**

Pol " " " " " **1.65**

Cetr " " " " " **— 93**

Oficijalne liste izžrebanih števil in do-
bitki takoj po izžrebanji.

Do **30. novembra** t. l.

prevzemamo naročila, ker potem še pred za-
četkom žrebanja prvega oddelka naročene
srečke lahko dosepejo v roke naročnikov.

Jsenthal & Co.,

Hamburg,

od države namestjena glavna kolektura braun-
šveigske loterije. Hamburgska loterija.
(408—3)

Pravo, nedišeče in okusno

DORSCH

olje iz sala dorševih jeter,

fršno napolujen.

Skušeni pomoček proti prsnim in
pljučnim bolečinam. (395—4)

Z nakazom o rabi v steklenicah po 70 kraje.
Pravo dobiva se le pri **Viktorju Trnkoczy-u**,
glavni trg 4, „Einhorn“ lekarna v Ljubljani.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje,
pasovi za počene, uretrane in
materične brizgije.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda
in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból
in ustne bolezni, zoper gajilobo in majanje zob,
zoper differitis ali vnetico grla in skorbut,
prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno
meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za či-
stenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu
bode gotovo prednost, vzlic vsm enakim izdel-
kom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins
de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. de Reseda flacon 80 kr.

Esprit dto. de Ylang-Ylang
flacon 80 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do
sedaj znani želodečni liker. Pospešuje cirku-
lacijo in prebavljenje, ter različne organe in
ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo
in skušeno sredstvo proti večini bolezni. Ve-
lika poraba je najboljša spričevalo. Vsaka go-
spodinja bode tako zdravilo pri hiši imela.
Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sred-
stvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah.
1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad.
Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna
in mehka, se jej daje prednost pred vsemi
umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim
sredstvom, katera so često škodljiva. 1 stekle-
nica 1 gold. (132—143)

Naročila se izvršujejo vračajo-
čoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Za saisono!

Vedno velika in bogata
zaloga volnatega blaga
za obleke, Rips, Lustre,
Diagonal- in blago za
plaide, stanovitne barve
Kosmanoser-berkal, mo-
derna barhenta za obla-
čila, vrvičasti in piket-
barhent.

Najnovejši:
Kniker boker in tartif nopé.

Laneno in moderno blago,

garantira za dobro in stanovitno blago,

vse doma izdelano.

Naslov:

Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga
prve združene gorske tkalske konsorcijske fabrikantov,
Dunaj, Mariachilferstrasse 72.

Pošiljkatve vrše se brzo proti poštnemu povzetju.
Izgledi zastoj in frankirani. (301—19)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Umrli v Ljubljani

od 17. do 22. nov.:

Franjo Strikar, 39 l., v bolnišnici vsled Pyaemie. — Marija Mošek,
62 l., za pljučnem vnetjem. — Marija pl. Bek, 51 l., za pljučnico. — Terezija
Flander, 34 l., za pljučnico. — Ana Potokar, 45 l., za jetiko. — Ana Engler,
70 l., vs'ed hitrega vnetja pri srcu. — Marija Majdič, 70 l., v bolnišnici vsled
prsne vodenice. — Elizabeta Bajar, 73 l., vsled oslabljenja. — Ivana Jarec,
3 tedne, dete posestnika vsled konvulsije. — Cene Turšič, 8 mes., dete
stražnika za davico.

Tuji.

21. novembra:

Evropa: Boričević iz Karlovca. — Arko iz Zagreba. — Knavar iz
Trsta. — Kostjak iz Dolenjskega. — Leiter iz Brežic. — Jagodič iz Zagreba.
— Drobnik iz Sodražice. — Hirschman iz Siska. — Globočnik iz Železnikov.
Rothstüekl iz Dunaja. — Praznik iz Vel. Lašč. — Perko iz Ptuja. — Edel-
man iz Tržiča. — Apfelhalter iz Reke.

Pri Stonu: Scherz iz Karlovca. — Rožič iz Reke. — Brodovin iz
Zagreba. — Rosenberg iz Grada. — Lapajue iz Dunaja. — Neuman iz Za-
greba. — Kovač iz Gorenjskega. — Topar iz Trsta. — Vidic iz Novega
mesta. — Polak iz Tržiča. — Beranga iz Dunaja. — Piler iz Grada. —
Dejak iz Novega mesta. — Mayer iz Grada. — Rož iz Hrastnika. — Dev
iz Tržiča. — Breznikar iz Konjic. — gr. Pače iz Ponoviča. — Klun iz Trsta.
— Mali iz Tržiča.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.